Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

15. april 2021 *

»Præjudiciel forelæggelse – retligt samarbejde i straffesager – rammeafgørelse 2008/909/RIA – artikel 8, stk. 2-4 – artikel 17, stk. 1 og 2 – artikel 19 – hensyntagen med henblik på en samlet dom til en dom afsagt i en anden medlemsstat, som skal fuldbyrdes i den medlemsstat, hvor denne samlede dom afsiges – betingelser – rammeafgørelse 2008/675/RIA – artikel 3, stk. 3 – begrebet »indgreb i en dom eller fuldbyrdelse af denne«, som der skal tages hensyn til i forbindelse med en ny straffesag i en anden medlemsstat end den, hvor denne afgørelse er afsagt«

I sag C-221/19,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Sąd Okręgowy w Gdańsku (den regionale domstol i Gdansk, Polen) ved afgørelse af 15. februar 2019, indgået til Domstolen den 11. marts 2019, i sagen

AV

procesdeltager:

Pomorski Wydział Zamiejscowy Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M. Vilaras, og dommerne N. Piçarra (refererende dommer), D. Šváby, S. Rodin og K. Jürimäe,

generaladvokat: J. Richard de la Tour,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– den polske regering ved B. Majczyna, som befuldmægtiget,

– den tjekkiske regering ved M. Smolek, J. Vláčil og T. Machovičová, som befuldmægtigede,

– den spanske regering først ved A. Rubio González, derefter ved L. Aguilera Ruiz, som befuldmægtigede,

* Processprog: polsk.

– den ungarske regering ved M.Z. Fehér og Z. Wagner, som befuldmægtigede,

– Europa-Kommissionen ved S. Grünheid og L. Baumgart, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 8. oktober 2020,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 3, stk. 3, i Rådets rammeafgørelse 2008/675/RIA af 24. juli 2008 om hensyntagen til domme afsagt i medlemsstaterne i Den Europæiske Union i forbindelse med en ny straffesag (EUT 2008, L 220, s. 32), artikel 8, stk. 2-4, artikel 17, stk. 1, første punktum, og artikel 19 i Rådets rammeafgørelse 2008/909/RIA af 27. november 2008 om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme i straffesager om idømmelse af frihedsstraffe eller frihedsberøvende foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse i Den Europæiske Union (EUT 2008, L 327, s. 27), som ændret ved Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA af 26. februar 2009 (EUT 2009, L 81, s. 24) (herefter »rammeafgørelse 2008/909«).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en procedure iværksat ved Sąd Okręgowy w Gdańsku (den regionale domstol i Gdansk, Polen), hvorved der anmodes om, at denne retsinstans afsiger en samlet dom over for AV, der navnlig omfatter en frihedsstraf, som er blevet idømt af en retsinstans i en anden medlemsstat, og som er anerkendt med henblik på fuldbyrdelse heraf i Polen.

Retsforskrifter

EU-retten

Rammeafgørelse 2008/909

3 Følgende fremgår af 6. og 15. betragtning til rammeafgørelse 2008/909:

»(6) Ved gennemførelsen og anvendelsen af denne rammeafgørelse bør de generelle principper om lighed, retfærdighed og rimelighed overholdes.

[…]

(15) Denne rammeafgørelse bør anvendes i overensstemmelse med den ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, der tillægges unionsborgerne i henhold til artikel [21 TEUF].«

4 Denne rammeafgørelses artikel 1 bestemmer:

»I denne rammeafgørelse forstås ved

a) »dom«: en endelig afgørelse eller kendelse fra en domstol i udstedelsesstaten, der idømmer en fysisk person en sanktion

b) »sanktion«: en tidsbegrænset eller tidsubegrænset frihedsstraf eller frihedsberøvende foranstaltning, som er idømt i en straffesag på grund af en strafbar handling

c) »udstedelsesstat«: den medlemsstat, i hvilken der er afsagt en dom

d) »fuldbyrdelsesstat«: den medlemsstat, til hvilken en dom fremsendes med henblik på anerkendelse og fuldbyrdelse.«

5 Nævnte rammeafgørelses artikel 3 bestemmer i stk. 1 og 3:

»1. Denne rammeafgørelse har til formål at fastsætte regler, hvorefter en medlemsstat med henblik på at lette den domfældtes sociale rehabilitering anerkender en dom og fuldbyrder sanktionen.

[…]

3. Denne rammeafgørelse finder kun anvendelse på anerkendelse af domme og fuldbyrdelse af sanktioner som defineret i rammeafgørelsen. […]«

6 Samme rammeafgørelses artikel 8 med overskriften »Anerkendelse af dommen og fuldbyrdelse af sanktionen« bestemmer:

»1. Den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten anerkender den dom, der er fremsendt i henhold til artikel 4 og efter proceduren i artikel 5, og træffer omgående alle nødvendige foranstaltninger til fuldbyrdelse af sanktionen, medmindre den beslutter at påberåbe sig en af de i artikel 9 nævnte grunde til at afslå anerkendelse eller fuldbyrdelse.

2. Hvis sanktionen på grund af sin varighed ikke er forenelig med fuldbyrdelsesstatens lovgivning, kan den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten kun træffe beslutning om at tilpasse sanktionen i det omfang, sanktionen overstiger den maksimale straf for tilsvarende lovovertrædelser efter denne stats nationale lovgivning. Den tilpassede sanktion må ikke blive mindre end den maksimale straf for tilsvarende lovovertrædelser efter fuldbyrdelsesstatens nationale lovgivning.

3. Hvis sanktionen på grund af sin art ikke er forenelig med fuldbyrdelsesstatens lovgivning, kan den kompetente myndighed i denne stat tilpasse sanktionen til den straf eller den foranstaltning, der efter denne stats lovgivning gælder for lignende lovovertrædelser. Denne straf eller foranstaltning skal i videst muligt omfangsvare til den sanktion, udstedelsesstaten har idømt, og sanktionen kan derfor ikke konverteres til en bødestraf.

4. Den tilpassede sanktion må ikke skærpe den af udstedelsesstaten idømte sanktion med hensyn til art eller varighed.«

7 Artikel 12 i rammeafgørelse 2008/909 med overskriften »Afgørelse om fuldbyrdelse af sanktionen og frister« fastsætter i stk. 1:

»Den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten træffer snarest muligt afgørelse om, hvorvidt dommen skal anerkendes og sanktionen fuldbyrdes, og underretter udstedelsesstaten herom, […]«

8 Med overskriften »Den lovgivning, der finder anvendelse på fuldbyrdelsen« bestemmer denne rammeafgørelses artikel 17 følgende i stk.1 og 2:

»1. Fuldbyrdelsesstatens lovgivning finder anvendelse på fuldbyrdelsen af en sanktion. Det tilkommer fuldbyrdelsesstatens myndigheder at træffe afgørelse om fuldbyrdelsesprocedurerne og fastlægge alle foranstaltninger i forbindelse hermed, herunder grundene til tidlig løsladelse eller prøveløsladelse, jf. dog stk. 2 og 3.

2. Den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten fratrækker hele den del af frihedsberøvelsen, som allerede er afsonet i forbindelse med den sanktion, for hvilken dommen er afsagt, i den samlede varighed af den frihedsberøvelse, der skal afsones.«

9 Samme rammeafgørelses artikel 19 med overskriften »Amnesti, benådning, fornyet prøvelse« har følgende ordlyd:

»1. Amnesti eller benådning kan indrømmes af både udstedelsesstaten og fuldbyrdelsesstaten.

2. Kun udstedelsesstaten kan tage stilling til en anmodning om fornyet prøvelse af dommen, der pålægger den sanktion, der skal fuldbyrdes i henhold til denne rammeafgørelse.«

10 Artikel 21 i rammeafgørelse 2008/909 med overskriften »Underretning fra fuldbyrdelsesstaten« fastsætter:

»Den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten underretter straks den kompetente myndighed i udstedelsesstaten på en hvilken som helst måde, der efterlader et skriftligt spor,

[…]

e) om enhver afgørelse om at tilpasse sanktionen i overensstemmelse med artikel 8, stk. 2 eller 3, og om begrundelsen for afgørelsen

f) om enhver afgørelse om ikke at fuldbyrde sanktionen af de i artikel 19, stk. 1, anførte grunde, og om begrundelsen for afgørelsen

[…]«

Rammeafgørelse 2008/675

11 2., 5.-8. og 14. betragtning til rammeafgørelse 2008/675 har følgende ordlyd:

»(2) Den 29. november 2000 vedtog Rådet i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tammerfors et program for foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af afgørelser i straffesager […], hvori der foreskrives »Vedtagelse af et eller flere instrumenter, der indfører princippet om, at retten i en medlemsstat skal være i stand til at tage hensyn til endelige afgørelser i straffesager afsagt af en domstol i en anden medlemsstat, med henblik på at vurdere lovovertræderens kriminelle fortid, overveje, om der er tale om gentagelsestilfælde, og fastlægge, hvilken straf der skal pålægges, samt de nærmere vilkår for fuldbyrdelsen«.

[…]

(5) Det bør fastslås som et princip, at medlemsstaterne bør tillægge domme afsagt i andre medlemsstater samme retsvirkninger som nationale domme i overensstemmelse med national ret, uanset om disse retsvirkninger ifølge national ret betragtes som spørgsmål om faktiske forhold eller som retlige spørgsmål af processuel eller materiel karakter. Denne rammeafgørelse tager imidlertid ikke sigte på at harmonisere de konsekvenser, som tidligere domme skal have ifølge de forskellige nationale lovgivninger, og forpligtelsen til at tage hensyn til tidligere domme afsagt i andre medlemsstater eksisterer kun i det omfang, der tages hensyn til tidligere nationale domme i henhold til national ret.

(6) I modsætning til andre instrumenter tager denne rammeafgørelse ikke sigte på fuldbyrdelse i en medlemsstat af retsafgørelser, der er truffet i andre medlemsstater, men tager snarere sigte på at gøre det muligt at knytte konsekvenser til en tidligere dom afsagt i en medlemsstat i forbindelse med en ny straffesag i en anden medlemsstat i det omfang, sådanne konsekvenser er knyttet til tidligere nationale domme i henhold til lovgivningen i den anden medlemsstat.

[…]

(7) De retsvirkninger, der tillægges en dom afsagt i en anden medlemsstat, bør svare til retsvirkningerne af en national afgørelse, der træffes i fasen før retssagen, under selve retssagen og i domsfuldbyrdelsesfasen.

(8) Når der under en straffesag i en medlemsstat foreligger oplysninger om en tidligere dom afsagt i en anden medlemsstat, bør det så vidt muligt undgås, at den berørte person behandles dårligere, end hvis den tidligere dom havde været en national dom.

[…]

(14) Indgreb i en dom eller fuldbyrdelse af denne omfatter bl.a. situationer, hvor den sanktion, der er idømt ved en tidligere dom, i overensstemmelse med den anden medlemsstats nationale ret skal absorberes eller medregnes i en anden sanktion, som derefter skal fuldbyrdes rent faktisk, i det omfang den første dom ikke allerede er fuldbyrdet eller dens fuldbyrdelse ikke er overført til den anden medlemsstat[.]«

12 Det fremgår af rammeafgørelsens artikel 1, stk. 1, at »[f]ormålet med denne rammeafgørelse er at fastsætte, på hvilke betingelser der i forbindelse med en straffesag mod en person i en medlemsstat skal tages hensyn til tidligere domme afsagt mod samme person for andre forhold i andre medlemsstater«.

13 Nævnte rammeafgørelses artikel 2 definerer en »dom« som værende »alle endelige afgørelser truffet af en straffedomstol, hvori en person kendes skyldig i en strafbar handling«.

14 Samme rammeafgørelses artikel 3 med overskriften »Hensyntagen til domme afsagt i andre medlemsstater i forbindelse med en ny straffesag« har følgende ordlyd:

»1. Medlemsstaterne sikrer, at der i forbindelse med en straffesag mod en person tages hensyn til tidligere domme afsagt mod samme person for andre forhold i andre medlemsstater, om hvilke der er fremskaffet oplysninger i henhold til relevante instrumenter om gensidig retshjælp eller om udveksling af oplysninger fra strafferegistre, i det omfang der tages hensyn til tidligere nationale domme, og at sådanne domme tillægges samme retsvirkninger som tidligere nationale domme i overensstemmelse med national ret.

2. Stk. 1 finder anvendelse i fasen før retssagen, under selve retssagen og i domsfuldbyrdelsesfasen, navnlig med hensyn til de relevante procedureregler, herunder reglerne for varetægtsfængsling, kvalifikationen af overtrædelsen, straffens type og omfang og reglerne for fuldbyrdelse af afgørelsen.

3. Hensyntagen til tidligere domme afsagt i andre medlemsstater, jf. stk. 1, har ikke som virkning, at den medlemsstat, der gennemfører den nye retssag, griber ind i, ophæver eller på ny prøver tidligere domme eller eventuelle afgørelser vedrørende disses fuldbyrdelse.

[…]«

Polsk ret

15 Artikel 85, stk. 4, i kodeks karny (straffelov) af 6. juni 1997 (Dz. U. nr. 88, pos. 553), i den affattelse, der finder anvendelse på hovedsagen, har følgende ordlyd:

»Den samlede straf omfatter ikke sanktioner, som er idømt ved de i straffelovens artikel 114a nævnte domme.«

16 Straffelovens artikel 114a, stk. 1, bestemmer:

»Som domfældelser betragtes også retskraftige domme for begåede strafbare handlinger, som er afsagt af domstole med kompetence i straffesager i en medlemsstat i Den Europæiske Union, medmindre disse gerninger ikke er strafbare i henhold til den polske straffelov, eller hvis gerningsmanden ikke kan idømmes en sanktion eller er blevet idømt en sanktion, som ikke kendes i den polske straffelov.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

17 Den 31. juli 2018 indgav AV, som er polsk statsborger, til den forelæggende ret, Sąd Okręgowy w Gdańsku (den regionale domstol i Gdansk), en anmodning om afsigelse af en samlet dom omfattende to fængselsstraffe, som AV var blevet idømt, nemlig dels en straf, der var idømt af Landgericht Lüneburg (den regionale ret i første instans i Lüneburg, Tyskland) ved dom af 15. februar 2017, og som var anerkendt med henblik på fuldbyrdelse heraf i Polen ved kendelse af 12. januar 2018 fra den forelæggende ret, og som AV skal afsone fra den 1. september 2016 og frem til den 29. november 2021, dels en straf, der var idømt af den forelæggende ret ved dom af 24. februar 2010, og som AV skal afsone fra den 29. november 2021 og frem til den 30. marts 2030.

18 Den forelæggende ret har præciseret, at den retlige kvalificering af de gerningsforhold, der blev foretaget i dommen fra Landgericht Lüneburg (den regionale ret i første instans i Lüneburg), svarer til den retlige kvalificering i polsk ret, og at varigheden af den frihedsstraf, der skal fuldbyrdes i Polen som følge af anerkendelsen af denne dom, er identisk med varigheden af den straf, der er idømt af den tyske ret, nemlig fem år og tre måneder.

19 I anmodningen om afsigelse af en samlet dom har AV gjort gældende, at i betragtning af, at dommen fra Landgericht Lüneburg (den regionale ret i første instans i Lüneburg) er anerkendt med henblik på fuldbyrdelse heraf i Polen, er betingelserne for at afsige en samlet dom, som omfatter denne straf, opfyldt.

20 Den forelæggende ret har anført, at en samlet dom ligger på grænsefladen mellem en dom om sagens realitet og dommens fuldbyrdelse, og at den omfatter domfældelser, der er blevet endelige, med henblik på at foretage en »korrektion« af den retslige reaktion på de begåede overtrædelser, som kunne have været genstand for en enkelt procedure, og således »rationalisere sanktioneringen«. Den har fremhævet, at en samlet dom ikke udgør et indgreb i de pågældende individuelle domme, eftersom den ikke griber ind de væsentlige elementer heri, navnlig fastlæggelsen af skylden hos gerningsmanden til en given overtrædelse, men gør det muligt at vurdere hele den samlede kriminelle handling begået af den person, der er genstand for flere domfældelser, og idet det kun er varigheden af disse, der kan ændres. Denne ret har også anført, at når betingelserne er opfyldt, skal der afsiges en samlet dom.

21 Den forelæggende ret har imidlertid anført, at straffelovens artikel 85, stk. 4, i den affattelse, der finder anvendelse på hovedsagen, sammenholdt med samme lovs artikel 114a, forbyder afsigelse af en samlet dom, som omfatter domfældelser fra Polen og domme afsagt i de øvrige medlemsstater, der er anerkendt med henblik på deres fuldbyrdelse i Polen.

22 Ifølge den forelæggende ret indebærer et sådant forbud, at en person, der er blevet dømt flere gange i en enkelt medlemsstat, befinder sig i en gunstigere situation end en person, der ville være blevet dømt i forskellige medlemsstater. Derimod ville en hensyntagen i forbindelse med en samlet dom til domme afsagt i en anden medlemsstat, som i overensstemmelse med rammeafgørelse 2008/909 er anerkendt med henblik på fuldbyrdelse i den medlemsstat, hvor den samlede dom afsiges, på EU-plan sikre ligebehandling af personer, der befinder sig i en tilsvarende situation, og styrke den gensidige tillid mellem medlemsstaterne.

23 På denne baggrund har Sąd Okręgowy w Gdańsku (den regionale domstol i Gdansk) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 3, stk. 3, i [rammeafgørelse 2008/675] […] fortolkes således, at indgriben i denne bestemmelses forstand ikke kun omfatter udvidelse af en samlet dom til at omfatte en sanktion, som er idømt ved en dom afsagt i en medlemsstat […], men også udvidelse af den pågældende dom til at omfatte en sanktion, som med henblik på fuldbyrdelse er overtaget i en anden medlemsstat […], sammen med en i denne stat afsagt dom inden for rammerne af en samlet dom?

2) Er det i lyset af de bestemmelser i [rammeafgørelse 2008/909] […] – fastlagt i [dens] artikel 8, stk. 2-4, […] artikel 19, stk. 1 og 2, […], og i artikel 17, stk. 1, første punktum, […] – muligt at afsige en samlet dom, som omfatter sanktioner, der er idømt ved en dom afsagt i en medlemsstat […], som er blevet overtaget med henblik på fuldbyrdelse i en anden medlemsstat […] sammen med en i denne stat afsagt dom inden for rammerne af en samlet dom?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Indledende bemærkninger

24 Indledningsvis bemærkes, at selv om straffelovgivningen og de nationale strafferetsplejeregler, der gælder for afsigelsen af en samlet dom, principielt henhører under medlemsstaternes kompetence, er medlemsstaterne forpligtede til at udøve denne kompetence under iagttagelse af EU-retten (jf. i denne retning dom af 26.2.2019, Rimšēvičs og ECB mod Letland, C-202/18 og C-238/18, EU:C:2019:139, præmis 57).

25 Det fremgår af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at der i henhold til polsk ret skal afsiges en samlet dom, når betingelserne for at idømme en samlet straf for flere domfældelser, der er blevet endelige, er opfyldt. Det fremgår ligeledes, at en samlet dom ikke berører den konstatering af skyld, som er foretaget ved disse domfældelser, idet skyldsspørgsmålet er endeligt afgjort, men ændrer længden af den eller de idømte straffe.

26 Endvidere fremgår det af de sagsakter, der er fremlagt for Domstolen, at en samlet dom som den i hovedsagen omhandlede, der består i at ændre en eller flere straffe, som den pågældende tidligere er blevet idømt, til en ny fællesstraf, nødvendigvis fører til et resultat, der er mere gunstigt for den pågældende. Efter flere domfældelser kan den pågældende idømmes en samlet straf, hvis længde er kortere end den straf, der følger af en sammenlægning af de forskellige straffe, der er idømt ved forskellige tidligere afgørelser. I et sådant tilfælde råder retten over et skøn med henblik på at afgøre strafniveauet ved en hensyntagen til den pågældendes situation eller personlighed eller ved formildende eller skærpende omstændigheder.

27 Under disse omstændigheder skal der sondres mellem en sådan samlet dom og foranstaltninger til fuldbyrdelse af en frihedsstraf (jf. i denne retning dom af 10.8.2017, Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, præmis 85).

28 I den foreliggende sag tager anmodningen indgivet af AV om afsigelse af en samlet dom navnlig sigte på frihedsstraffen på fem år og tre måneder, som AV blev idømt ved dom af 15. februar 2017 fra Landgericht Lüneburg (den regionale ret i første instans i Lüneburg), hvilken dom blev anerkendt med henblik på fuldbyrdelse heraf i Polen ved kendelse fra den forelæggende ret.

29 Eftersom den forelæggende rets anerkendelse af nævnte dom og fuldbyrdelsen i Polen af den straf, som AV er blevet idømt, er reguleret ved rammeafgørelse 2008/909 i medfør af bestemmelserne i rammeafgørelsens artikel 1, sammenholdt med dennes artikel 3, stk. 3, skal det andet spørgsmål, der vedrører fortolkningen af denne rammeafgørelse, undersøges først.

Det andet spørgsmål

30 Med sit andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om bestemmelserne i artikel 8, stk. 2-4, i rammeafgørelse 2008/909, sammenholdt med bestemmelserne i artikel 17, stk. 1 og 2, og artikel 19 heri, skal fortolkes således, at de tillader, at der afsiges en samlet dom, som ikke alene omfatter en eller flere tidligere domme afsagt mod den pågældende i den medlemsstat, hvor denne samlede dom afsiges, men ligeledes en eller flere domme afsagt mod denne i en anden medlemsstat, og som i medfør af denne rammeafgørelse fuldbyrdes i førstnævnte medlemsstat.

31 Hvad for det første angår bestemmelserne i denne rammeafgørelses artikel 8, stk. 2, fremgår det i denne henseende heraf, at den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten som omhandlet i rammeafgørelsens artikel 1, litra d), kun kan tilpasse den sanktion, der er idømt i udstedelsesstaten som omhandlet i samme artikels litra c), hvis varigheden heraf ikke er forenelig med fuldbyrdelsesstatens lovgivning, og når den overstiger den maksimale straf for tilsvarende lovovertrædelser efter fuldbyrdelsesstatens lovgivning. Den således tilpassede sanktion må ikke blive mindre end den maksimale straf for tilsvarende lovovertrædelser efter fuldbyrdelsesstatens nationale lovgivning (jf. i denne retning dom af 11.3.2020, SF (Europæisk arrestordre – garanti for overførelse til fuldbyrdelsesstaten), C-314/18, EU:C:2020:191, præmis 64).

32 I den situation, hvor den sanktion, der er blevet idømt i udstedelsesstaten, på grund af sin art ikke er forenelig med fuldbyrdelsesstatens lovgivning, giver artikel 8, stk. 3, i rammeafgørelse 2008/909 ligeledes den kompetente myndighed i sidstnævnte stat mulighed for at tilpasse denne sanktion til den straf eller den foranstaltning, der efter denne stats lovgivning gælder for lignende lovovertrædelser, forudsat at den tilpassede sanktion i videst muligt omfang svarer til den sanktion, udstedelsesstaten har idømt. Under alle omstændigheder kan sidstnævnte sanktion ikke konverteres til en bødestraf.

33 Tilsvarende og i henhold til artikel 8, stk. 4, i rammeafgørelse 2008/909 må den tilpassede sanktion ikke skærpe den af den udstedende medlemsstat idømte sanktion med hensyn til art eller varighed (jf. i denne retning dom af 11.3.2020, SF (Europæisk arrestordre – garanti for overførelse til fuldbyrdelsesstaten), C-314/18, EU:C:2020:191, præmis 64).

34 Enhver afgørelse om tilpasning af den sanktion, som er idømt i overensstemmelse med artikel 8, stk. 2 eller 3, i rammeafgørelse 2008/909, skal endvidere i medfør af artikel 21, litra e), heri meddeles skriftligt til den kompetente myndighed i udstedelsesstaten med angivelse af begrundelsen for afgørelsen.

35 Artikel 8, stk. 2-4, i rammeafgørelse 2008/909 fastsætter således strenge betingelser for den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten med henblik på myndighedens tilpasning af den sanktion, der er idømt i udstedelsesstaten, der således udgør de eneste undtagelser til den principelle forpligtelse, som i medfør af denne rammeafgørelses artikel 8, stk. 1, påhviler denne myndighed til at anerkende den dom, der er fremsendt til myndigheden, og til omgående at træffe alle nødvendige foranstaltninger til fuldbyrdelse af sanktionen, hvis varighed og art svarer til det, der er fastsat i den dom, som er afsagt i udstedelsesstaten (jf. i denne retning dom af 8.11.2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, præmis 36, og af 11.1.2017, Grundza, C-289/15, EU:C:2017:4, præmis 42).

36 Det følger af det ovenstående, at artikel 8, stk. 2-4, i rammeafgørelse 2008/909 skal fortolkes således, at den tillader, at en samlet dom omfatter en eller flere domme, der er afsagt i andre medlemsstater, og som i medfør af denne rammeafgørelse fuldbyrdes i den medlemsstat, hvor denne samlede dom er afsagt, for så vidt som denne sidstnævnte dom ikke fører til en tilpasning af varigheden eller arten af de nævnte domme, som overskrider de strenge begrænsninger, der er fastsat i disse bestemmelser.

37 Den modsatte løsning ville, således som generaladvokaten har anført i punkt 115 i forslaget til afgørelse, medføre en ubegrundet forskelsbehandling mellem personer, der er blevet idømt flere straffe i en og samme medlemsstat, og personer, som er blevet idømt straffe i flere medlemsstater, når dommene i begge tilfælde fuldbyrdes i den samme medlemsstat. Som det fremgår af sjette betragtning til rammeafgørelse 2008/909, skal de generelle principper om lighed, retfærdighed og rimelighed overholdes ved gennemførelsen af denne rammeafgørelse.

38 I den foreliggende sag rammer en sådan forskelsbehandling i øvrigt en unionsborger, som udøver den ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, der tillægges denne i henhold til artikel 21 TEUF. Som det fremgår af 15. betragtning til denne rammeafgørelse, skal rammeafgørelsen imidlertid anvendes i overensstemmelse med denne ret.

39 Hvad for det andet angår artikel 17 i rammeafgørelse 2008/909 fremgår det for det første af denne artikels stk. 1, at fuldbyrdelsesstatens lovgivning i medfør af denne rammeafgørelse finder anvendelse på fuldbyrdelsen af en sanktion, når først domfældte er blevet overført til de kompetente myndigheder i fuldbyrdelsesstaten, og at det principielt alene tilkommer disse sidstnævnte myndigheder at træffe afgørelse om fuldbyrdelsesprocedurerne og fastlægge alle foranstaltninger i forbindelse hermed, herunder grundene til tidlig løsladelse eller prøveløsladelse. Som generaladvokaten har anført i punkt 111 i forslaget til afgørelse, omfatter denne bestemmelse foranstaltninger, der skal sikre den materielle fuldbyrdelse af straffen og den domfældtes sociale rehabilitering. En samlet dom som den i hovedsagen omhandlede – der, således som det fremgår af nærværende doms præmis 27, skal adskilles fra foranstaltninger til fuldbyrdelse af en frihedsstraf – kan imidlertid ikke betragtes som omfattet af artikel 17, stk. 1, i rammeafgørelse 2008/909.

40 For det andet pålægger samme artikels stk. 2 de kompetente myndigheder i fuldbyrdelsesstaten at fratrække hele den del af frihedsberøvelsen, som den domfældtes allerede har afsonet i udstedelsesstaten inden overførelse af den pågældende, i den samlede varighed af den frihedsberøvelse, der skal afsones i fuldbyrdelsesstaten.

41 Det følger heraf, at artikel 17, stk. 1 og 2, i rammeafgørelse 2008/909 skal fortolkes således, at denne bestemmelse tillader, at en samlet dom omfatter en eller flere domme afsagt i andre medlemsstater, og som i medfør af denne rammeafgørelse fuldbyrdes i den medlemsstat, hvor denne samlede dom er afsagt, for så vidt som sidstnævnte medlemsstat overholder den i stk. 2 fastsatte forpligtelse til at fratrække hele den del af frihedsberøvelsen, som allerede i givet fald er afsonet af den domfældte i udstedelsesstaten, fra den samlede varighed af den frihedsberøvelse, der skal afsones.

42 Hvad for det tredje angår artikel 19 i rammeafgørelse 2008/909 fastsætter denne artikels stk. 1 for det første, at amnesti eller benådning kan indrømmes af både udstedelsesstaten og fuldbyrdelsesstaten. Som det fremgår denne rammeafgørelses artikel 21, litra f), indstilles fuldbyrdelsen af sanktionen ved amnesti eller benådning. En samlet dom, således som beskrevet i nærværende doms præmis 25 og 26, har imidlertid ikke til formål at bringe en sådan fuldbyrdelse til ophør.

43 For det andet er det i medfør af artikel 19, stk. 2, i rammeafgørelse 2008/909 kun udstedelsesstaten, som har kompetence til at tage stilling til en anmodning om fornyet prøvelse af dommen, der idømmer en straf eller en frihedsberøvende foranstaltning, som i medfør af denne rammeafgørelse skal fuldbyrdes i en anden medlemsstat. En samlet dom, således som beskrevet i nærværende doms

præmis 25 og 26, kan imidlertid hverken have til formål eller til følge, at der foretages en fornyet prøvelse af domme afsagt i andre medlemsstater, som i medfør af nævnte rammeafgørelse fuldbyrdes i den medlemsstat, hvor denne samlede dom afsiges.

44 Det følger heraf, at artikel 19 i rammeafgørelse 2008/909 skal fortolkes således, at den tillader, at en samlet dom omfatter en eller flere domme, der er afsagt i andre medlemsstater, og som i medfør af denne rammeafgørelse fuldbyrdes i den medlemsstat, hvor denne samlede dom afsiges, for så vidt som denne sidstnævnte dom ikke fører til en fornyet prøvelse af disse domme.

45 Henset til det ovenstående skal det andet spørgsmål besvares således, at bestemmelserne i artikel 8, stk. 2-4, i rammeafgørelse 2008/909, sammenholdt med bestemmelserne i artikel 17, stk. 1 og 2, og artikel 19 heri, skal fortolkes således, at de tillader, at der afsiges en samlet dom, som ikke alene omfatter en eller flere tidligere domme afsagt mod den pågældende i den medlemsstat, hvor denne samlede dom afsiges, men ligeledes en eller flere domme afsagt mod vedkommende i en anden medlemsstat, og som i medfør af denne rammeafgørelse fuldbyrdes i førstnævnte medlemsstat. En sådan samlet dom kan imidlertid ikke føre til en tilpasning af varigheden eller arten af disse domme, som overskrider de strenge begrænsninger, der er fastsat i artikel 8, stk. 2-4, i rammeafgørelse 2008/909, til en tilsidesættelse af den forpligtelse, der er pålagt ved rammeafgørelsens artikel 17, stk. 2, til at fratrække hele den del af frihedsberøvelsen, som allerede i givet fald er afsonet af den domfældte i udstedelsesstaten, i den samlede varighed af den frihedsberøvelse, der skal afsones, eller til en fornyet prøvelse af de domme, der er afsagt mod den pågældende i en anden medlemsstat i strid med nævnte rammeafgørelses artikel 19, stk. 2.

Det første spørgsmål

46 Med sit første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 3, stk. 3, i rammeafgørelse 2008/675, sammenholdt med 14. betragtning hertil, skal fortolkes således, at denne bestemmelse tillader, at der afsiges en samlet dom, som ikke alene omfatter en eller flere tidligere domme afsagt mod den pågældende i den medlemsstat, hvor denne samlede dom afsiges, men ligeledes en eller flere domme afsagt mod vedkommende i en anden medlemsstat, og som i medfør af rammeafgørelse 2008/909 fuldbyrdes i den førstnævnte medlemsstat, forudsat at den nævnte samlede dom ikke har til virkning, at den griber ind i, ophæver eller på ny prøver dommen afsagt i den anden medlemsstat eller eventuelle afgørelser vedrørende dens fuldbyrdelse som omhandlet i denne bestemmelse i rammeafgørelse 2008/675.

47 I denne henseende skal det indledningsvis bemærkes, at rammeafgørelse 2008/675 i henhold til dens artikel 1, stk. 1, har til formål at fastsætte, på hvilke betingelser der skal tages hensyn til domme som omhandlet i denne rammeafgørelses artikel 2, der tidligere er afsagt i en medlemsstat mod en person i forbindelse med en ny straffesag i en anden medlemsstat mod samme person for andre forhold (jf. i denne retning dom af 21.9.2017, Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, præmis 25, og af 5.7.2018, Lada, C-390/16, EU:C:2018:532, præmis 27). Som det fremgår af anden betragtning til denne rammeafgørelse, er formålet med denne at gøre det muligt at vurdere den pågældende persons kriminelle fortid.

48 Rammeafgørelse 2008/675 tager derfor ikke, således som det fremgår af sjette betragtning hertil, sigte på fuldbyrdelse i en medlemsstat af retsafgørelser, der er truffet i andre medlemsstater (dom af 21.9.2017, Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, præmis 45).

49 Den har, således som det fremgår af femte til ottende betragtning hertil, til formål at opnå, at hver enkelt medlemsstat sikrer, at domme afsagt i en anden medlemsstat tillægges samme retsvirkninger som dem, der tillægges tidligere afsagte nationale domme i henhold til national ret.

50 I overensstemmelse med dette formål pålægger denne rammeafgørelses artikel 3, stk. 1, sammenholdt med femte betragtning hertil, medlemsstaterne at sikre, at der i forbindelse med en ny straffesag mod en person både tages hensyn til tidligere domme afsagt i andre medlemsstater mod den pågældende for andre forhold, om hvilke der er fremskaffet oplysninger i henhold til relevante instrumenter om gensidig retshjælp eller om udveksling af oplysninger fra strafferegistre, i det omfang der tages hensyn til tidligere afsagte nationale domme i henhold til national ret, og tillægges samme retsvirkninger som sidstnævnte tidligere afsagte domme i overensstemmelse med denne ret, uanset om disse retsvirkninger betragtes som spørgsmål om faktiske forhold eller som retlige spørgsmål af processuel eller materiel karakter (jf. i denne retning dom af 21.9.2017, Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, præmis 26, og af 5.7.2018, Lada, C-390/16, EU:C:2018:532, præmis 28).

51 Artikel 3, stk. 2, i rammeafgørelse 2008/675 præciserer, at en sådan forpligtelse finder anvendelse i fasen før retssagen, under selve retssagen og i domsfuldbyrdelsesfasen, navnlig med hensyn til de relevante procedureregler, herunder reglerne for kvalifikationen af overtrædelsen, straffens type og omfang samt reglerne for fuldbyrdelse af afgørelsen (dom af 21.9.2017, Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, præmis 27, og af 5.7.2018, Lada, C-390/16, EU:C:2018:532, præmis 29).

52 Domstolen har allerede fastslået, at rammeafgørelse 2008/675 finder anvendelse på en national procedure, der i forbindelse med fuldbyrdelsen fastsætter en samlet frihedsstraf under hensyntagen til den straf, som en person er idømt af den nationale ret, samt den, der er fastsat inden for rammerne af en tidligere dom afsagt af en domstol i en anden medlemsstat mod den samme person for andre forhold (dom af 21.9.2017, Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, præmis 29).

53 I denne sammenhæng og i henhold til artikel 3, stk. 3, i rammeafgørelse 2008/675 kan hensyntagen til domme afsagt i andre medlemsstater i forbindelse med en ny straffesag hverken have til virkning at gribe ind i disse tidligere domme eller i en eventuel afgørelse vedrørende deres fuldbyrdelse i den medlemsstat, hvor den nye straffesag føres, eller at ophæve eller på ny at prøve de nævnte domme, som der således skal tages hensyn til, sådan som de blev afsagt (jf. i denne retning dom af 21.9.2017, Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, præmis 44, og af 5.7.2018, Lada, C-390/16, EU:C:2018:532, præmis 39).

54 I denne henseende præciseres det i 14. betragtning til rammeafgørelse 2008/675, at »indgreb« i en dom eller fuldbyrdelse af denne som omhandlet i artikel 3, stk. 3, heri, bl.a. omfatter »situationer, hvor den sanktion, der er idømt ved en tidligere dom, i overensstemmelse med den anden medlemsstats nationale ret skal absorberes eller medregnes i en anden sanktion, som derefter skal fuldbyrdes rent faktisk, i det omfang den første dom ikke allerede er fuldbyrdet eller dens fuldbyrdelse ikke er overført til den anden medlemsstat«.

55 Det fremgår således af artikel 3, stk. 3, i rammeafgørelse 2008/675, sammenholdt med 14. betragtning hertil, at for det første er situationer, hvor der idømmes en samlet straf, ikke som sådan udelukket fra denne rammeafgørelses anvendelsesområde, og for det andet kan idømmelsen af en samlet straf påvirke den tidligere dom eller dens fuldbyrdelse, når den første dom endnu ikke er fuldbyrdet eller ikke er blevet overført til den anden medlemsstat med henblik på fuldbyrdelse heraf.

56 Når en tidligere straffedom som den i hovedsagen omhandlede, der er afsagt i en første medlemsstat, i henhold til rammeafgørelse 2008/909 er blevet overført og anerkendt med henblik på fuldbyrdelse heraf i en anden medlemsstat, kan den omstændighed, således som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 83 og 84 i forslaget til afgørelse, at der er taget hensyn til denne dom med henblik på afsigelse af en samlet dom, følgelig hverken have til virkning, at den »griber ind i«, »ophæver« eller »på ny prøver« denne tidligere dom eller dennes fuldbyrdelse som omhandlet i artikel 3, stk. 3, i rammeafgørelse 2008/675, forudsat at denne samlede dom hvad angår nævnte straffedom overholder de betingelser og begrænsninger, der følger af artikel 8, stk. 2-4, artikel 17, stk. 2, og artikel 19, stk. 2, i rammeafgørelse 2008/909, således som anført i nærværende doms præmis 36, 41 og 44.

57 Det følger af ovenstående betragtninger, at for at sikre, at tidligere domme afsagt i en anden medlemsstat tillægges samme retsvirkninger som dem, der tillægges tidligere afsagte nationale domme, er den ret, for hvilken sagen er indbragt, i forbindelse med en ny straffesag, såsom den i hovedsagen omhandlede procedure med henblik på afsigelsen af en samlet dom, principielt forpligtet til at tage hensyn til den tidligere dom afsagt af en ret i en anden medlemsstat på samme måde, som den ville tage hensyn til en tidligere dom afsagt af en ret i den medlemsstat, som den henhører under, forudsat at de betingelser og begrænsninger, der er anført i foregående præmis, overholdes.

58 Denne fortolkning understøttes af det formål, der forfølges med rammeafgørelse 2008/675, således som anført i nærværende doms præmis 49, om så vidt muligt at undgå, at den berørte person behandles dårligere, end hvis den tidligere afsagte dom havde været en national dom.

59 Henset til det ovenstående skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 3, stk. 3, i rammeafgørelse 2008/675, sammenholdt med 14. betragtning hertil, skal fortolkes således, at denne bestemmelse tillader, at der afsiges en samlet dom, som ikke alene omfatter en eller flere tidligere domme afsagt mod den pågældende i den medlemsstat, hvor denne samlede dom afsiges, men ligeledes en eller flere domme afsagt mod denne i en anden medlemsstat, og som i medfør af rammeafgørelse 2008/909 fuldbyrdes i den førstnævnte medlemsstat, forudsat at den nævnte samlede dom hvad angår disse domme overholder de betingelser og begrænsninger, der følger af denne rammeafgørelses artikel 8, stk. 2-4, artikel 17, stk. 2, og artikel 19, stk. 2.

Sagsomkostninger

60 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

1) **Bestemmelserne i artikel 8, stk. 2-4, i Rådets rammeafgørelse 2008/909/RIA af 27. november 2008 om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme i straffesager om idømmelse af frihedsstraffe eller frihedsberøvende foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse i Den Europæiske Union, som ændret ved Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA af 26. februar 2009, sammenholdt med bestemmelserne i artikel 17, stk. 1 og 2, og artikel 19 heri, skal fortolkes således, at de tillader, at der afsiges en samlet dom, som ikke alene omfatter en eller flere tidligere domme afsagt mod den pågældende i den medlemsstat, hvor denne samlede dom afsiges, men ligeledes en eller flere domme afsagt mod denne i en anden medlemsstat, og som i medfør af denne rammeafgørelse fuldbyrdes i førstnævnte medlemsstat. En sådan samlet dom kan imidlertid ikke føre til en tilpasning af varigheden eller arten af disse domme, som overskrider de strenge begrænsninger, der er fastsat i denne rammeafgørelses artikel 8, stk. 2-4, til en tilsidesættelse af den forpligtelse, der er pålagt ved rammeafgørelsens artikel 17, stk. 2, til at fratrække hele den del af frihedsberøvelsen, som allerede i givet fald er afsonet af den domfældte i udstedelsesstaten, i den samlede varighed af den frihedsberøvelse, der skal afsones, eller til en fornyet prøvelse af de domme afsagt mod den pågældende i en anden medlemsstat i strid med nævnte rammeafgørelses artikel 19, stk. 2.**

2) **Artikel 3, stk. 3, i Rådets rammeafgørelse 2008/675/RIA af 24. juli 2008 om hensyntagen til domme afsagt i medlemsstaterne i Den Europæiske Union i forbindelse med en ny straffesag, sammenholdt med 14. betragtning hertil, skal fortolkes således, at denne bestemmelse tillader, at der afsiges en samlet dom, som ikke alene omfatter en eller flere tidligere domme afsagt mod den pågældende i den medlemsstat, hvor denne samlede dom**

afsiges, men ligeledes en eller flere domme afsagt mod vedkommende i en anden medlemsstat, og som i medfør af rammeafgørelse 2008/909, som ændret ved rammeafgørelse 2009/299, fuldbyrdes i den førstnævnte medlemsstat, forudsat at den nævnte samlede dom hvad angår disse domme overholder de betingelser og begrænsninger, der følger af artikel 8, stk. 2-4, artikel 17, stk. 2, og artikel 19, stk. 2, i denne rammeafgørelse 2008/909, som ændret.

Underskrifter